
Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa'nın Sanatsal-Kültürel Yaşamına Katkıları

Erol Demirbatır

*Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
redemir@uludag.edu.tr*

Özet. Bursa'nın sanatsal-kültürel yaşamında çok önemli bir yeri olan Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası'nın temelleri, 1995 yılında Uludağ Üniversitesi Yaylı Çalgılar Orkestrası ile atıldı. Bir yıl sonra Bursa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kurulan Bursa Nefesli Çalgılar Topluluğu ile birleşerek, Uludağ Üniversitesi ve Büyükşehir Belediyesinin ortaklaşa çalışmalarıyla "Bursa Senfoni Orkestrası" adını aldı. 1998 yılında Hikmet Şimşek'in sanat danışmanlığında ve Orhan Şalliel'in şefliğinde düzenli konser etkinliklerine başladı. 1999'da Kültür Bakanlığına bağlanan orkestra, Bursa ve çevresinin sanatsal-kültürel kalkınmasına büyük katkı sağlamaktadır. Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası, dünya çapındaki solistleri Bursalı sanatseverlerle buluşturmakta, yaptığı radyo-televizyon programları ve turneleriyle Bursa'nın sanatsal alanda gurur kaynağı olan etkinliklerini sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Senfoni Orkestrası, Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası.

Abstract. The Regional State Symphony Orchestra, which plays an important part in the artistic and cultural life of Bursa was founded in 1995 with the Uludağ University Stringed Instrument Orchestra. Just one year after that, it was named "Bursa Symphony Orchestra" merging with The

Bursa Wind Instrument Group of Bursa Metropolitan Municipality thanks to the efforts of the Uludağ University in collaboration with the Metropolitan Municipality. In 1998 regular concert activities begun under the artistic supervision of Hikmet Şimşek and Conductor Orhan Şalliel. The orchestra, which was affiliated to the Ministry of Culture in 1999, has made a big contribution to the development of Bursa and its vicinity in art and culture. The Bursa Regional State Symphony Orchestra enables Bursa people to meet worldwide famous soloists and it also appears on the radio and TV, and contributes to art with its concert tours.

Keywords: Symphonic Orchestra, The Regional State Symphony Orchestra of Bursa.

I. GİRİŞ

Cumhuriyet kuruluşundan günümüze gelinceye değin Bursa'nın sanatsal-kültürel gelişiminde birçok kişi, kurum ve kuruluşların katkıları olmuştur. Belediyeler ve Uludağ Üniversitesi başta olmak üzere özel kuruluşların da yıllardır süren bilimsel, sanatsal ve kültürel etkinlikleri sonucunda Bursa bir sanayi şehri olmanın yanı sıra çağdaş anlamda bir kültür şehri kimliğini de kazanmıştır.

Bursa'da müzik eğitimi alanında ilk ciddi adımlar, Tanzimat Dönemi ile birlikte atılmaya başlanmıştır. Bando kurma girişimleriyle süren bu çabalar, 1937 yılında Bursa Belediyesi bünyesinde kurulan 'Müzik Evi' ile belli bir düzeye ulaşmıştır. Çeşitli nedenlerle daha sonraki yıllarda kapatılan konserve niteliğindeki bu kuruluşun açılışında ünlü Alman besteci Paul Hindemith'in de bulunması tarihsel açıdan ayrı bir önem taşımaktadır¹.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde 1981 yılında kurulan Müzik Eğitimi Bölümüyle Bursa'da yükseköğretim düzeyinde çoksesli müzik eğitimi verilmeye başlanmıştır. Müzik Eğitimi Bölümünün yanı sıra 1991 yılında kurulan Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, 1998 yılında kurulan U.Ü. Devlet Konservatuvarı ve bu kurumların düzenledikleri etkinliklerle şehrin sanatsal-kültürel yaşamına katkı sağlamaktadır.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının kurulmasına yol açan süreç, Azerbaycanlı besteci Hasan Adıgüzelzade'nin Azerbaycan'dan getireceği

---

¹ Yelda Nihan ÖZMUTLU, **Bursa'da Çok Sesli Evrensel Müzik**, Bursa Filarmoni Derneği Tanıtım Kitapçığı, Bursa, 2000.

nitelikli orkestra sanatçılarıyla bir oda orkestrası kurmak isteğini belirtmesi ve müzik eğitimi bölümü öğretim elemanlarının katkısıyla başlamıştır.

1993 Ekim ayında dönemin Büyükşehir Belediye Başkanı Teoman Özalp ile bir grup öğretim üyesi görüşme yapmışlar; Belediye Başkanı Müzik Eğitimi Bölüm Başkanlığı'ndan oluşturulması düşünülen orkestra üyeleri hakkında değerlendirme yapılmasını istemiştir.

Değerlendirme komisyonu, orkestranın çekirdeğini oluşturacak olan Azerbaycan uyruklu sanatçıların durumunu değerlendirip Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na sunmuşlardır. Şubat 1994'de Hasan Adıgüzelzade ve İsmail Göğüş'ün Belediye Başkanının davetiyle bulunduğu Belediye Meclisi'nde teklif, oybirliği ile kabul edilmiştir. Yerel seçimler sonucu yeni Belediye Başkanı olan Erdem Saker'in de büyük desteği ile orkestra kurma çabaları, bürokratik bazı engellerle o tarihte gerçekleşme aşamasına ulaşamamıştır.

Bir sonraki aşamada Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü ve bazı yetkililerin gayretleri sonucunda dört Azeri sanatçının Türkiye'ye gelmeleri sağlanabilmiştir. İlk çalışmalarına 27 Ekim 1994'de U.Ü. Eğitim Fakültesi dinleti salonunda başlayan orkestra, Hasan Adıgüzelzade'nin yönetiminde hazırladığı programla 08 Ocak 1995 tarihinde Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu'nda Bursalı dinleyicilerin karşısına ilk defa çıkmıştır.

Geçmişte Belediyenin oda orkestrası kurma girişiminin gerçekleşmemesi sonucu Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdem Saker 1996'da Hasan Adıgüzelzade'ye bir müzik topluluğu kurma önerisi getirmiş ve o da senfoni orkestrasına dönüşebilecek bir nefesli çalgılar beşlisini önermiştir. Erdem Saker bu öneriyi benimsemiş, Adıgüzelzade'yi Büyükşehir Belediye Başkanı Müzik Danışmanı olarak atayarak, bu projeyi gerçekleştirme yetkisi vermiş ve senfonik orkestra süreci başlamıştır.

Bu arada 28 Temmuz 1995'de Devlet Sanatçısı İdil Biret'in piyano resitali esnasında İstanbul Filarmoni Derneği Genel Sekreteri Panayot Abacı hem oluşturulacak senfonik bir orkestrayı desteklemek hem de Bursa'daki sanatsal etkinliklere katkıda bulunulması amacıyla İstanbul Filarmoni Derneğinin Bursa şubesinin kurulmasını önermiştir. Ancak Dernekler Masası doğrudan Bursa Filarmoni Derneğinin kurulması gerektiğini belirtmiştir. Bunun üzerine Rektör Prof.Dr.Ayhan Kızıl ve Başkan Erdem Saker'in gayretleri sonucu 1995 yılında Bursa Filarmoni Derneği resmen kurulmuştur.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının temelleri, büyük bir sanayi ve kültür şehri olan Bursa'da senfonik müzik alanında eksikliği hissedilen

büyük bir boşluğu gidermek amacıyla atılmıştır. Türkiye’de örnek bir uygulamayla Uludağ Üniversitesi bünyesinde kurulan Oda Orkestrası düzenli konser etkinliklerini başlatmış, daha sonra Büyükşehir Belediyesinin desteğinde kurulan Bursa Nefesli Çalgılar Topluluğu ile birleşerek “Bursa Senfoni Orkestrası” adını almıştır.

Orkestranın kuruluş sürecini o dönemin Büyükşehir Belediye Başkanı Erdem Saker bir makalesinde şöyle anlatmaktadır:

“Benim hayalim İTÜ’deki öğrencilik yıllarımda hiç kaçırmadığım İstanbul Senfoni Orkestrası’nın Şan Sineması konserleri vardı, o yıllardan beri kendi kentimde de bir senfoni orkestrası olmasını hayal eder dururdum. Tayyare Kültür Merkezini açtığımız günlerde sevgili Rektörümüz (Prof.Dr.Ayhan Kızıl), Azerbeycan’dan bir grup sanatçıyı üniversiteye kazandırmış ve yaylı çalgılardan oluşan oda orkestrasını oluşturmuştu. Bir araya geldiğimizde ve kendisine senfoni orkestrası hayalimden bahsettiğimde ellerimiz birleşti. Bursa Senfoni Orkestrasını Bursa Büyükşehir Belediyesi-Uludağ Üniversitesi ortaklığında kurmaya karar verdik. Belediye olarak biz de nefesli ve vurmali çalgılar bölümünü oluşturmayı üstlendik.

...karşımıza Devlet Sanatçısı merhum Prof. Hikmet Şimşek çıkıyor, orkestramızın danışmanlığını kabul ediyor. Kendisiyle genç sanatçılarımızın katılımıyla yaptığımız ilk toplantıyı hatırlıyorum, iki hedef ortaya koymuştu. Haftada 1-2 konser ve “Devlet Senfoni Orkestrası”na dönüşüm. Bu hedefleri yakaladığında görevim biter demişti. O toplantıdaki bir sözünü de hiç unutmuyorum, şöyle demişti; “Başkan, siz ne yaptığınızın farkında mısınız, dünyada bir ilki başardınız, zira orkestralar iki türlü kurulur, devletin kurduklarına senfoni orkestrası, vakıfların kurduklarına da filarmoni orkestrası denir, sizinki apayrı bir model, üniversite ve belediye el ele vermiş bu orkestrayı kurmuş.”²

Prof. Hikmet Şimşek kendisine orkestranın sanat danışmanlığı önerildiğinde bu danışmanlığı aşağıdaki koşullarla kabul etmiştir:

1. Orkestranın devlete geçmesi için daha önce defalarca yapılan başvuruları sonuçlandırmak için uğraş vermek,
2. Daimi şef bulmak
3. Görev karşılığında her hangi bir ücret talep etmeyip, orkestra Bakanlığa bağlandıktan sonra bırakmak.

² Erdem SAKER, “İdil Biret’i Dinlerken”, **Ekohaber Gazetesi**, Bursa, 1-7 Mart 2005.

Bu doğrultuda Orkestranın Başkanlığına Rektör Prof.Dr.Ayhan Kızıl, Müdürlüğüne Doç.Abdullah Uz atanarak yönetim bütünlüğü oluşturulmaya çalışılmış, orkestranın şefliğine Hikmet Şimşek'in önerisiyle genç şeflerimizden Orhan Şalliel atanmış; Orkestra, Bölge Senfoni Orkestrasına dönüştürülmüş, yeni alınan sanatçılarla eksikler büyük ölçüde tamamlanmış ve her hafta konser vermeye başlanmıştır. Orkestranın il merkezi dışındaki ilk konseri 24 Ekim 1998'deki Karacabey konseridir. Bu konser ayrıca ilk senfonik etkinliktir.³ Orkestra zaman içerisinde açılan sınavlarla, toplam 35 kişilik kadroya ulaşmıştır. Konserleri için diğer orkestra ve konserva-tuarlardan gelen takviye sanatçıların, konuk şef ve solistlerin giderleri Üniversite ile Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı tarafından karşılanmıştır. Bazı konserlerde Kültür Bakanlığı da katkılarda bulunmuştur.

11 Ağustos 1998 tarih ve 98/11640 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye'nin ilk Bölge Devlet Senfoni Orkestrası resmen kurulmuştur. Kültür Bakanlığı'nın 3-7 Ekim 1999 tarihlerinde gerçekleştirdiği bir sınavla Orkestranın Kültür Bakanlığına aktarılması kesinleşmiştir. Orkestra Kültür Bakanlığı'na devredilinceye kadar U.Ü.Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarının gerek icra, gerekse yönetim seviyesinde özverili çalışmalarıyla çok büyük katkıları olmuştur.

Orkestranın müdürlük görevine Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasında 25 yılı Protokol-Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü olmak üzere, 30 yıllık hizmeti olan Uzman Gazeteci-Yazar Ahmet Borova getirilmiştir.

Orkestrayı Kültür Bakanlığı'na devrederken Bursa Büyükşehir Belediyesi nefesli ve vurmali çalgılarla araç-gereçleri orkestraya devretmiş, Tayyare Kültür Merkezinin kullanımı ile idari bina tahsisi yapılmıştır. Üniversite ise konser piyanosunu kullanıma açarak katkı sağlamıştır.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası'nın amaçları aşağıdaki ilkeler doğrultusunda şöyle belirlenmiştir:

I- Büyük önder Atatürk'ün gösterdiği yolda ilerleyerek sanatsal alanda dünya çapında önem kazanan bir ülke için sanatçının ve sanat kurumlarının üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getirmek,

II- Uluslararası sanat müziği alanında ödüller almış dünya çapında besteci ve yorumcularımızı Bursalılarla buluşturmak bunun yanı sıra uluslararası sanat müziği dalındaki ünlü yabancı sanatçıları ülkemize davet ederek konserler

---

³ M. İsmail GÖĞÜŞ. "Başlangıçtan Bugüne Bursa Bölge Senfoni Orkestrası", **Orkestra Dergisi**, Sayı: 305, s. 18-23, İstanbul, 1999.

düzenlemek ve kültürel alanda olduğu gibi sanatsal alanda da ülkemizin tanıtımına katkıda bulunmak,

III- Ulusal ve uluslararası festivallerde ülkemizi temsil etmek,

IV- Polifonik müziğin seçkin örneklerini icra etmek ve bu yapıtları sadece şehir merkezinde değil çevre il, ilçe ve kasabalarda halkla buluşturarak tanıtmak ve yaygınlaştırmaktır.

Orkestra yukarıda belirtilen ilke ve amaçlar çerçevesinde her hafta düzenli olarak gerçekleştirdiği konserler dışında gerek Bursa içerisinde farklı mekanlarda, gerekse çevre il ve ilçelerde eğitim amaçlı konserler düzenlemekte olup, Bursa'nın sanatsal ve kültürel yaşamına renk katmaktadır.

Bununla birlikte orkestra sanatçılarından bazıları Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuarında, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ve Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde çalgı eğitimi derslerine girmekte ve burada eğitim amaçlı konserler vermektedirler.

Orkestra sanatçılarından oluşan çeşitli oda müziği toplulukları ise, Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Kütüphanesi Salonunda öğrencilere ve halka yönelik periyodik oda müziği konserleri ve resitaller vermektedirler.

II. Bulgular

Bu bölümde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası'nın mevcut durumu ve konser etkinlikleri istatistiksel bakımdan incelenmiştir.

Tablo 1. Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserleri

Yıllar	Konser Sayısı	Dinleyici Sayısı
2000-2001	58 (Cuma-Cumartesi)	17400
2001-2002	32 (Cuma)	12800
2002-2003	30 (Cuma)	13500
2003-2004	29 (Cuma)	20300
2004-2005	54 (Perşembe-Cuma)	25000
2004-2005	12 Turne, Eğitim ve Halk Konserleri	20000
Toplam	215	109000

Tablo 1’de 2000-2005 yılları arasında Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserleri ve izleyici sayıları görülmektedir. 2000-2001 Konser Sezonunda cuma ve cumartesileri olmak üzere haftada iki temsil olarak sürdürülen konserler, 2001-2002, 2002-2003 ve 2003-2004 konser sezonunda haftada bir temsile düşürülmüştür. 2004-2005 sezonunda ise Perşembe ve Cuma günleri olmak üzere yeniden iki temsile çıkarılmıştır. Orkestra son beş yıllık süreç içerisinde toplam 215 konser vererek seçkin uluslararası sanat müziği eserlerini 109000 dinleyiciye ulaştırmıştır.

Tablo 2. Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Kadro Durumu

Kadro Adı	Kadro Adedi	Dolu Kadro	Boş Kadro
Orkestra Şefi	1	1	-
Orkestra Şef Yard.	1	-	1
Sanatçı	46	45	1
Stajyer Sanatçı	6	-	6
Toplam	54	46	8

Tablo 2’de Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası kadro dağılımı yer almaktadır. Buna göre Orkestra şefi, şef yardımcısı, sanatçı ve stajyer sanatçı olmak üzere 54 kadro tahsis edildiği, orkestrada 46 kadrolu eleman olduğu (% 85) görülmektedir. Dünya standartlarında bir senfoni orkestrasının kadrosunun en az 120 kişi civarında olması gerektiği düşünüldüğünde bu rakamın yeterli olmadığı ve kadro sıkıntısı yaşandığı söylenebilir.

Tablo 3’de BBDSO Sanatçılarının enstrümanlara göre sayısal dağılımı görülmektedir. Toplam 13 Enstrüman grubunda 45 sanatçı yer almaktadır. Bu sanatçıların 25’i (% 55) yaylı çalgı, 17’si (% 38) nefesli çalgı ve 3’ü (% 7) vurmali çalgı gruplarında yer almaktadır.

Tablo 3. BBDSO Sanatçılarının Enstrümanlara Göre Dağılımı

Enstrüman	Sayı	Yüzde %
I. Keman	8	17,76
II. Keman	7	15,55
Viyola	4	8,88
Viyolonsel	5	11,11
Kontrabas	1	2,22
Flüt	3	6,66
Obua	3	6,66
Klarinet	2	4,44
Fagot	2	4,44
Korno	2	4,44
Trompet	2	4,44
Trombon	3	6,66
Vurmalı Çalgılar	3	6,66
Toplam	45	100

Tablo 4. 2000-2005 Yılları Arasında Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasını Yöneten Şefler ve Eşlik Edilen Solistler

Şefler	Solistler	Tarih
2000-2001 SEZONU		
Orhan ŞALLIEL	Ece DEMİRCİ (Piyano)	06-07 Ekim 2000
Emin Güven YAŞLIÇAM	Marin GHERAS (Pan Flüt)	13-14 Ekim 2000
Burak TÜZÜN	Çağrı YÜCELEN (Keman), Ruşen GÜNEŞ (Viyola), Orçun CİVELEK (Klarinet)	20-21 Ekim 2000
Prof.Koral ÇALGAN	Kamerhan TURAN (Piyano)	02-04 Kasım 2000
Orhan ŞALLIEL	Tuluyhan UĞURLU (Piyano)	10 Kasım 2000
İbrahim YAZICI	Gülsin ONAY (Piyano), Erkin ONAY (Keman)	17-18 Kasım 2000
Ender SAKPINAR	Francesca SALVEMİNİ (Flüt)	24 Kasım 2000
Orhan ŞALLIEL	Murat ADIGÜZELZADE (Piyano)	01-02 Aralık 2000
Orhan ŞALLIEL	Arif MANAFLI (Keman)	8-9 Aralık 2000

Nezih SEÇKİN	Arın KARAMÜRSEL (Piyano)	15-16 Aralık 2000
Burkhon BURİEV	Gülde Gökşen ERNEZ (Piyano)	22 Aralık 2000
Orhan ŞALLIEL	Jorge CABALLERO (Gitar)	05 Ocak 2001
Burak TÜZÜN	Canan KOCAAY (Piyano)	12-13 Ocak 2001
Ionescu GALATİ	Florin GALATİ (Keman)	19-20 Ocak 2001
Burak TÜZÜN	Özcan ULUCAN (Keman), Birsen ULUCAN (Piyano)	26-27 Ocak 2001
Naci ÖZGÜÇ	Prof.Lukas DAVID (Keman), Atilla ALDEMİR (Keman)	02-03 Şubat 2001
Orhan ŞALLIEL	Cihat AŞKIN (Keman), Bülent EVCİL (Flüt)	09-10 Şubat 2001
İbrahim YAZICI	Manuel CASEL (Flüt) Ufuk-Bahar DÖRDÜNCÜ (Piyano)	16-17 Şubat 2001
Antonio PİROLLİ	Elvira FATİHOVA (Soprano)	23-24 Şubat 2001
Antonio PİROLLİ	Jiri BARTA (Viyolonsel)	2-3 Mart 2001
Stefan FRAAS	Renan KOEN (Piyano), Emre TAMER (Keman)	16-17 Mart 2001
İnci ÖZDİL	Beyazıt AHUNDOV (Keman), Serra TAVŞANLI (Piyano)	23-24 Mart 2001
Orhan ŞALLIEL	Emre ŞEN (Piyano)	30-31 Mart 2001
Çetin IŞIKÖZLÜ	Server GANİEV (Keman)	06-07 Nisan 2001
İbrahim YAZICI	Yusuf HASANOV (Viyola), Emre SAYARI (Viyolonsel)	13-14 Nisan 2001
Marek PÍJAROVSKÍ	Elina KÍMANEN (Viyola), Çağatay AKYOL (Arp)	20-21 Nisan 2001
Orhan ŞALLIEL	Ünişan KULOĞLU (Bariton), Sibel AYHAN (Flüt)	27-28 Nisan 2001
İbrahim YAZICI	Hülya KAZAN (Soprano), Erden BİLGİN (Trompet)	04 Mayıs 2001
Hannu NORJENEN	Atilla ŞENTİN (Alto Saksafon), Feza ÇETİN (Klarinet)	11-12 Mayıs 2001
Tadeusz STRUGALA	Ayhan BARAN (Bas), Otilia Maria AYDIN (Soprano)	18-19 Mayıs 2001
Tadeusz STRUGALA	Ayşegül SARICA (Piyano)	25-26 Mayıs 2001
TOPLAM / Şef: 17	Solist: 46	
2001-2002 SEZONU		
Orhan ŞALLIEL	Gülşen TATU (Flüt)	05 Ekim 2001

Orhan ŞALLIEL	Gülgün Akagün SARISÖZEN (Viyolonsel)	12 Ekim 2001
Orhan ŞALLIEL	Emre ŞEN (Piyano), Hakan ŞENSOY (Keman)	18 Ekim 2001
Orhan ŞALLIEL	Alexander MARKOV (Keman)	22 Ekim 2001
Orhan ŞALLIEL	Turgay HİLMİ (Korno), Hülya KAZAN (Soprano)	23 Ekim 2001
İbrahim YAZICI	Nicola LOUD (Keman), Ersun KOCAOĞLU (Keman)	02 Kasım 2001
Koral ÇALGAN	Cihat AŞKIN (Keman), Görkem ÇALGAN (Viyola)	09 Kasım 2001
Ionescu GALATİ	Oğuzhan KAVRUK (Viyolonsel), Bülent EVCİL (Flüt), Çağatay AKYOL (Arp)	15 Kasım 2001
Ionescu GALATİ	Florin GALATİ (Keman)	23 Kasım 2001
Renchang FU	Emre ELİVAR (Piyano)	30 Kasım 2001
Burak TÜZÜN	Tahir AYDOĞDU (Kanun), Renan KOEN (Piyano)	07 Aralık 2001
Burak TÜZÜN	Roumiana KIRTCEVA (Piyano)	14 Aralık 2001
Orhan ŞALLIEL	Elif ÖZEL (Soprano), Tülay UYAR (Soprano), Aydın UŞTUK (Tenor), Serguei SOLOVIEV (Percussion)	28 Aralık 2001
Burkhon BURIEV	Ayşegül SARICA (Piyano)	04 Ocak 2002
Burak TÜZÜN	Çağıl YÜCELEN AKIN (Keman), Sedat CİVELEK (Obua)	11 Ocak 2002
İbrahim YAZICI	Birgül SU ARIÇ (Soprano), Ayhan BARAN (BAS)	18 Ocak 2002
Nezih SEÇKİN	Gonca ELİTOK (Klarinet), Doç.Nihan YAPALI (Piyano)	25 Ocak 2002
Emin Güven YAŞLIÇAM	Adilia ALİEVA (Piyano)	01 Şubat 2002
Tadeusz STRUGALA	Anna FERRER (Piyano), Ceren NECİPOĞLU (Arp)	08 Şubat 2002
Tadeusz STRUGALA	Arın KARAMÜRSEL (Piyano), Manuel CASEL (Flüt)	15 Şubat 2002
Werner THARICHEN	Sibel AYHAN (Flüt)	01 Mart 2002
Orhan ŞALLIEL	Tayfun BOZOK (Keman), Elina KIMANEN (Viyola)	07 Mart 2002
Stefan FRAAS	Torsten JANICKE (Keman)	15 Mart 2002
Stefan FRAAS	Zeynep YAMANTÜRK (Piyano), Arda AĞOŞYAN (Kontrabas)	22 Mart 2002

E. Demirbatır / Eğitim Fakültesi Dergisi XIX (1), 2006, 71-88

Orhan ŞALLIEL	Cihat AŞKIN (Keman)	29 Mart 2002
Orhan ŞALLIEL	Peter BRUNS (Viyolonsel), Özgür TURGUT (Korangle)	05 Nisan 2002
Server GANIEV	Toğrul GANIEV (Keman)	12 Nisan 2002
Naci ÖZGÜÇ	Atilla ALDEMİR (Keman), Marcio CARNEIRO (Viyolonsel)	19 Nisan 2002
Orhan ŞALLIEL	Inna AKULININA (Domra), Dinçer ÖZER (Percussion), Soner ÖZER (Percussion)	26 Nisan 2002
Krasimir ZAHARIEV	Emre TAMER (Keman), Fulya ÖZTUNAY (Obua)	03 Mayıs 2002
Hannu NORJANEN	Mintcho MINTCHEV (Keman)	10 Mayıs 2002
Mahir ÇETİZ	Jerfi AJI (Piyano), Eren KUŞTAN (Keman), Emre ÜNAL (Keman)	17 Mayıs 2002
TOPLAM / Şef: 17	Solist: 58	
2002-2003 SEZONU		
Tadeusz STRUGALA	Ulrike Anima Mathe (Keman)	17 Ekim 2002
Server GANIEV	Nermina Ganiev(Piyano), Toğrul Ganiev (Keman), Hayrettin Hoca (Viyolonsel)	25 Ekim 2002
Jose M. FLORENCIO JUNIOR	Alexander Markov (Keman)	01 Kasım 2002
Ionescu GALATI	Florin Ionescu Galati (keman)	08 Kasım 2002
Ionescu GALATI	Gilles Apap (Keman)	15 Kasım 2002
İbrahim YAZICI	Çağıl Yücelen Akın (Keman), Sedat Civelek (Obua), Yekta Kırbay (Trombon)	22 Kasım 2002
Roland MELL	Fethi Künçer (Klarinet), Sergei Margulis (Kontrabas, Ömür Kazıl (Fagot)	29 Kasım 2002
Renchang FU	Cihat Aşkın (Keman)	13 Aralık 2002
Tolga KASHIF	Al Panebianco& Vania Del Monaco (Gitar)	20 Aralık 2002
Tulio GAGLIARDO	Milagros Martin Bana (Soprano), Aydın Uştuk (Tenor)	27 Aralık 2002
Tadeusz STRUGALA	Tatiana Samoil (Keman), Nusret İspir (Klarinet)	10 Ocak 2003
Tadeusz STRUGALA	Georgy SLAVCHEV (piyano)	17 Ocak 2003
Jean BAILY	Muhittin D. DEMİRİZ (Piyano)	24 Ocak 2003
Stefan FRAAS	Jens PFRETSCHNER (Piyano-Vocal), Michael JELDEN (Keman)	31 Ocak 2003

EminGüven YAŞLIÇAM	Valentino CALEZTRU (Soprano)	07 Şubat 2003
Orhan ŞALLIEL	Seval KADIOĞLU (Keman), Murat BAŞMAN (Viyolonsel)	21 Şubat 2003
Burak TÜZÜN	Vieri BOTTAZZINI (Flüt), Sibel DÖRDÜNCÜ (Keman), Ebru-Tamer DAVRAN (Keman)	28 Şubat 2003
Mehpare KARAMENDERES	Ayşegül SARICA (Piyano)	07 Mart 2003
Alpaslan ERTUNGEALP	Jiri BARTA (Viyolonsel)	14 Mart 2003
Naci ÖZGÜÇ	Jülide YALÇIN DITTGEN (Keman), Damla TUNÇER (Obua)	21 Mart 2003
Oliver WEDER	Özcan ULUCAN (Keman)	28 Mart 2003
Ionescu GALATİ	Tayfun BOZOK (Keman)	04 Nisan 2003
Ionescu GALATİ	Hector Ulises PASSARELLA (Bandoneon)	11 Nisan 2003
Koral ÇALGAN	Çağlayan SÜMER (Viyolonsel), Tahir SÜMER (Kontrabas)	18 Nisan 2003
Jose Miramontes ZAPATA	Onur ÖZKAYA (Kontrabas), Aylin ÇAKICI (Piyano)	25 Nisan 2003
Orhan ŞALLIEL	Marcio CARNEIRO (Viyolonsel)	02 Mayıs 2003
Orhan ŞALLIEL	Burcu TUNCA (Viyola), Ozan TUNCA (Viyolonsel), Sezi SESKIR (Piyano)	09 Mayıs 2003
Gary DAVERNE	Erden BİLGİN (Trompet)	16 Mayıs 2003
Orhan ŞALLIEL	Verda ERMAN (Piyano)	23 Mayıs 2003
TOPLAM / Şef: 20	Solist: 48	
2003-2004 SEZONU		
Orhan ŞALLIEL	Cem DURUÖZ (Gitar)	04 Ekim 2003
Ionescu GALATİ	Alexander MARKOV (Keman)	10 Ekim 2003
Burak TÜZÜN	Beyazıt AHUNDOV (Keman)	16 Ekim 2003
Bujor HOINIC	Hülya KAZAN (Soprano), Şebnem ALGIN (Mezo Soprano)	31 Ekim 2003
Cem MANSUR	Münif AKALIN (Viyolonsel)	07 Kasım 2003
Tadeusz STRUGALA	Alexander MEKAEV (Piyano)	14 Kasım 2003
Rengim GÖKMEN	Birgül Su ARIÇ (Soprano), Aydın UÇTUK (Tenor)	21 Kasım 2003
Murat KODALLI	Ruhi AYANGİL (Kanun)	05 Aralık 2003

Mehpare KARAMENDERES	Arslan BÜYÜKKAYA (Keman), Bayram KARAMENDERES (Piyano), Görkem GÖĞÜŞ (Piyano)	12 Aralık 2003
Didier TALPAIN	Esen KIVRAK (Keman)	19 Aralık 2003
Erol ERDİNÇ	Cemil GÜNÇER (Keman), Canan GÜNÇER (Vocal), Kürşat AND (Kontrabas), Atilla ŞENTİN (Saksafon)	30 Aralık 2003
Gilles APAP	Gilles APAP (Keman)	09 Ocak 2004
Orhan ŞALLIEL	Ayşegül SARICA (Piyano)	16 Ocak 2004
Jose Maria Florencio Jr.	Çetin AYDAR (Viyola), Ümit İŞGÖRÜR (Viyolonsel)	23 Ocak 2004
Erden BİLGEN	Ulaş YURTOĞLU (Obua)	30 Ocak 2004
Jose Miramontes ZAPATA	Özcan ULUCAN (Keman)	13 Şubat 2004
Orhan ŞALLIEL	Ali SAK (Viyolonsel)	20 Şubat 2004
Orhan ŞALLIEL	Kürşat TERCİ-Kaan KORAD (Gitar İkili), Murat ESEN (Flüt), Hakan DEMİRÇEKEN (Obua)	27 Şubat 2004
Orhan ŞALLIEL	Emre ELİVAR (Piyano)	05 Mart 2004
Orhan ŞALLIEL	Cihat AŞKIN (Keman), Hande DALKILIÇ (Piyano)	12 Mart 2004
Rauf ABLULLAYEV	Cem AKÇORA (Korno)	18 Mart 2004
Naci ÖZGÜÇ	Marco RIZZI (Keman)	26 Mart 2004
Burak TÜZÜN	Ali BAŞEĞMEZLER (Viyola)	02 Nisan 2004
Torsten JANICKE	Torsten JANICKE (Keman), Başak ERSÖZ (Flüt)	09 Nisan 2004
Orhan ŞALLIEL	Çağrı YÜCELEN AKIN (Keman)	16 Nisan 2004
Prof.Koral ÇALGAN	U.Ü. Devlet Konservatuvarı Koro ve Orkestrası	23 Nisan 2004
İbrahim YAZICI	Murat BAŞMAN (Viyolonsel), Sibel AYHAN (Flüt)	30 Nisan 2004
Orhan ŞALLIEL	Erden BİLGEN (Trompet), Grassimos IOANNODIS (Trompet)	21 Mayıs 2004
TOPLAM / Şef: 19	Solist : 42	
2004-2005 SEZONU		
İbrahim YAZICI	Fazıl SAY (Piyano)	01-02 Ekim 2004
Cem MANSUR	Hüseyin SERMET (Piyano)	14-15 Ekim 2004

Emin Güven YAŞLIÇAM	Server GANİEV (Keman)	21-22 Ekim 2004
Gürer AYKAL	Suna KAN (Keman)	28-29 Ekim 2004
Betin GÜNEŞ	Ruşen GÜNEŞ (Viyola)	4-5 Kasım 2004
Reinhard SEEHAFFER	Burçin BÜKE (Piyano)	11-12 Kasım 2004
Antonio PIROLLI	Ayşegül SARICA (Piyano)	25-26 Kasım 2004
Tadeusz STRUGALA	Verda ERMAN (Piyano), Ersun KOCAOĞLU (Keman), Oğuzhan KAVRUK (Viyolonsel)	02-03 Aralık 2004
Michael TABACHNIK	Hakan DEMİRÇEKEN (Obua), Doğanay ERTEN (Fagot), Serdar BAKIREZEN (Korno), Cengiz KAYNAR (Klarinet)	9-10 Aralık 2004
İbrahim YAZICI	Burcu UYAR (Soprano), Oylun ERDAYI (Mezzosoprano), Arda DOĞAN (Tenor), Tuncay KURTOĞLU (Bas)	15-17 Aralık 2004
Orhan ŞALLIEL	Melis SÖKMEN-Aydan KAHYA (Vokal), Soner ÖZER – Dinçer ÖZER (Vurmalı Çalgılar) Erbil AYDINLI-Erkan SEÇKİN (Vurmalı çalgılar)	24 Aralık 2004
İnci ÖZDİL	Jülide YALÇIN DİTTGEN (Keman), Selma ERDENER (Soprano), Ahmet BARAN (Kanun)	06-07 Ocak 2005
I. GALATI	Ayla ERDURAN (Keman), Valery OISTRACH (Viyola)	13-14 Ocak 2005
İbrahim YAZICI	Özgür AYDIN (Piyano)	27-28 Ocak 2005
Erol ERDİNÇ	Alexander MARKOV (Keman), Ivan BODLEY (Bas), Gregg GERSON (Bateri)	04 Şubat 2005
Emil TABAKOV	Alexander RUDIN (Viyolonsel)	10-11 Şubat 2005
Naci ÖZGÜÇ	İdi BİRET (Piyano)	17-18 Şubat 2005
Rengim GÖKMEN	Gülsin ONAY (Piyano)	24-25 Şubat 2005
Naci ÖZGÜÇ	Sevin BERK (Arp), Stefan SCHILLI (Obua)	03-04 Mart 2005
Rauf ABDULLAYEV	Volkan ORHON (Kontrabas), Sahip PAŞAZADE (Tar)	10-11 Mart 2005
Haluk ERTEN	Rüya TANER (Piyano)	17-18 Mart 2005
Emin Güven YAŞLIÇAM	Marin GERAS (Pan Flüt)	24-25 Mart 2005
Mehpare KARAMENDERES	İsmail AŞAN (Keman)	31 Mart-1 Nisan 2005
Stefan FRAAS	Djivan GASPARYAN (Armanian Duduk)	08 Nisan 2005
Burak TÜZÜN	Gilles APAP (Keman)	14-15 Nisan 2005

Koral ÇALGAN	Atilla ALDEMİR (Keman), Özcan ULUCAN (Keman), Esen KIVRAK (Keman), Erkin ONAY (Keman)	5-6 Mayıs 2005
Ender SAKPINAR	Hakkı ÖZTÜRK (Viyolonsel)	12-13 Mayıs 2005
Marek PIJAROWSKI	Elif KILIÇASLAN (Keman), Kerem AYKAL (Viyolonsel)	19-20 Mayıs 2005
TOPLAM / Şef: 25	Solist : 52	

Tablo 4’de 2000-2005 yılları arasında Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasını yöneten şefler ve eşlik edilen solistler görülmektedir. Buna göre 2000-2001 Konser Sezonunda 17 Şef, 46 Solist; 2001-2002 Konser Sezonunda 17 Şef, 58 Solist; 2002-2003 Konser Sezonunda 20 Şef, 48 Solist; 2003-2004 Konser Sezonunda 19 Şef, 42 Solist; 2004-2005 Konser Sezonunda 25 Şef, 52 Solist görev alarak yorumlarıyla Bursa halkının sanatsal-kültürel yaşamına katkı sağlamışlardır. Bunun yanı sıra şeflik ve solistlik kariyerine yeni başlayanlara fırsat tanındığı gibi, dünyaca ünlü yerli ve yabancı şef ve solistlerin de yer aldıkları görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bursa’nın sanatsal-kültürel yaşamında çok önemli bir yeri olan Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında yapmış olduğu konserler, katılmış olduğu festivaller, CD ve televizyon kayıtlarıyla Bursa ve Türkiye’nin dünyaya tanıtılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Kuruluşundan günümüze değin çok sayıda konser vererek dünyaca ünlü birçok sanatçıyı Bursa’lı müzikseverlerle buluşturmuştur.

Büyük önder Atatürk’ün müzik alanındaki hedefleri doğrultusunda çok önemli hizmetleri bulunan Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası, yukarıdaki bulgularda da görüldüğü gibi Bursa halkının çoksesli evrensel müziğin ve çağdaş Türk müziği yapıtlarının en renkli örnekleriyle tanışmalarını sağlamayı başarıyla yerine getirmektedir.

Misyonunu Bursa ve bölge halkının sanatsal beklentilerini karşılamak üzerine kuran, Türkiye’nin çağdaş kimliğinin vurgulanması ve tanıtılmasında başarılı etkinlikler gerçekleştiren Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası, önümüzdeki yıllarda da yeni başarılarla imzasını atarak, Bursa’nın ve bölgenin sanatsal-kültürel yaşamına katkı sağlamaya devam edecektir. Gelecekte de şehrimizin, bölgemizin, ülkemizin sanatsal-kültürel kalkınması için üzerine düşen sorumluluğun bilinciyle hareket edileceği beklenmektedir.

BBDS Orkestrasının misyonunu daha üst düzeyde gerçekleştirmesinde etkili olacağı düşünülen öneriler aşağıda sunulmuştur;

- Orkestranın uluslararası sanat müziğinin tüm örneklerini başarıyla sergileyebilmesi için gerekli olan kadro eksiklerinin kısa süre içinde tamamlanması,
- Başta üniversite ve diğer eğitim kurumları ile kültürel ve sanatsal işbirliğine gidilerek vizyonu geniş, nitelikli sanatsal anlayışa sahip gençler yetişmesine katkı sağlanması,
- Orkestranın ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için sponsor desteğinin artırılması ve halkımızın orkestraya daha çok sahip çıkması,
- Üniversite ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi gibi diğer sanat kurumlarıyla birlikte ortak konserler düzenlenmesi,
- Orkestranın elektronik ortamda tanıtılarak İnternet üzerinden bilet satışının sağlanması,
- Orkestranın uluslararası alanda konserler yaparak Türkiye'nin ve Bursa'nın tanıtımına daha çok katkı sağlamasına olanak tanınması,
- Orkestranın Bursa'ya yakışır bir konser salonuna kavuşturulması gerekli görülmektedir.

Kaynakça

- GÖĞÜŞ, M. İsmail. "Başlangıçtan Bugüne Bursa Bölge Senfoni Orkestrası", **Orkestra Dergisi**, Sayı: 305, s. 18-23, İstanbul, 1999.
- ÖZMUTLU, Yelda Nihan. **Bursa'da Çok Sesli Evrensel Müzik**, Bursa Filarmoni Derneği Tanıtım Kitapçığı, Bursa, 2000.
- SAKER, Erdem. "İdil Biret'i Dinlerken", **Ekohaber Gazetesi**, Bursa, 1-7 Mart 2005.
- www.bursasenfoni.com

The Contributions of Bursa District State Symphony Orchestra to the Art and Cultural Life in Bursa

Summary

The Regional State Symphony Orchestra, which plays an important part in the artistic and cultural life of Bursa was founded in 1995 with the Uludag University Stringed Instrument Orchestra. Just one year after that, it was named "Bursa Symphony Orchestra" merging with the Bursa Wind

Instrument Group of Bursa Metropolitan Municipality thanks to the efforts of the Uludag University in collaboration with the Metropolitan Municipality. In 1998, regular concert activities begun under the artistic supervision of Hikmet Şahin and Conductor Orhan Şalliel. The orchestra, which was affiliated to the Ministry of Culture in 1999, has made a big contribution to the development of Bursa and its vicinity in art and culture. The Regional State Symphony Orchestra enables Bursa people to meet worldwide famous soloists and it also appears on the radio and TV, and contributes to art with its concert tours.

The aims of The Regional State Symphony Orchestra have been determined in the light of the following principles.

- I- To fulfill the duty of artists and institutes of art for a country that has gained importance worldwide in the way taught by the Great Leader Atatürk.
- II- To enable Bursa people to meet our worldwide famous composers and soloists who have been awarded in the field of international art music. Besides, to organize concerts by inviting foreign artists who are famous worldwide in the field of art music and to contribute to the cultural and artistic presentation of our country.
- III- To represent our country in the national and international festivals.
- IV- To perform the distinguished examples of polyphonic music and to enable the people living not only in city centre but also in bordering cities, towns and suburbs to meet these works and to make them spread.

Within the frame of the principles stated above, aside from the concerts which the orchestra performs every week, it also organizes concerts in different places both in Bursa and in bordering cities and towns and colors the artistic and cultural life of Bursa.

About 109000 audiences were able to listen the international art music works in 215 concerts performed by Bursa Regional State Symphony Orchestra within the five years period including 2000-2005. In 2000-2001 concert term Bursa Regional State Symphony Orchestra gave concerts with 17 conductors, 46 soloists, in 2001-2002 with 17 conductors, 58 soloists; with 20 conductors and 48 soloists in 2002-2003; in 2003-2004 they gave concerts with 19 conductors, 42 soloists and at last during 2004-2005 concert term 25 conductors and 52 soloists performed spectacular concerts in Bursa.

In this study by the statistical analysis of some leading important issues such as that the stages this orchestra had in a chronological order, staff, concerts performed so far, conductors who are assigned and the soloists who accompanied to the conductor are put forward and the importance of this foundation is emphasized.

Bursa Regional State Symphony Orchestra whose mission is to provide the artistic expectation of Bursa and its region will continue to emphasize and to represent the contemporary identity of Turkey achieving many performances. It's expected that Bursa Regional State Symphony Orchestra will act by considering the responsibility to develop our city, region and country artistically and culturally.